

φορέματα

Σάββατο, 5 Νοεμβρίου 2011

5:26 μμ

★ 9263.115 46

ΣΤΙΧ. 62, ΜΑΚΡΗΜΙΤΗΚΑ.] ΔΓ, Μακρομήτικα· ὁ Δουκάγγιος, μὴ νοήσας τὸν σίχον, τὸν ἔγραψεν οὕτως ἀθλίως εἰς τὸ Λεξικόν του (λέξ. Μίτη) :

« Καὶ τότε βλέπεις, φέρει τὰ μακρὴ μίτη κάτου. »

Ὁ λόγος δὲν εἶναι περὶ τοῦ *Μακρο*, ἢ *Μακρῆ*· τοιαῦται ἀνωμαλῖαι τῆς συνθέσεως τῶν ὀνομάτων εὐρίσκονται καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, οἷον Βιβλιογράφος καὶ Βιβλιογράφος, Πανταλέων καὶ Παντολέων, Κυνάμια καὶ Κυνόμια, Μυρικφόρος καὶ Μυριοφόρος. Τὸ σημειώσεως ἄξιον εἶναι ἡ *Μύτις*, ἡ κοινότερον *Μύτη*, τῆς ὁποίας ἡ πρώτη συλλαβὴ πρέπει νὰ γράφεται διὰ τοῦ *Ϝ*. *Μύτιν* ἢ *Μύτιδα* ὠνόμαζαν οἱ πλῆται ἑκείνου τὸ μέρος θαλασσιωντιῶν ζῶων, τὸ ὁποῖον ἀναλογεῖ, ἢ ἐνόμισαν ὅτι ἀναλογεῖ μὲ τὴν *ρίνα*, ἢ τὴν μυκτῆρα τοῦ ἀνθρώπου, καθὼς τὸ ἐσημείωσεν ὁ σύγχρονος τοῦ Πτωχοπροδρόμου Εὐστάθιος (εἰς *Ἰλιάδ.* ν', σελ. 950). Οἱ νέοι Ἕλληνας ἐμεταχειρίσθησαν ἔπειτα τὴν λέξιν καὶ διὰ τὴν ἀνθρώπινον *ρίνα*· διὰ τοῦτο εὐρίσκομεν καὶ εἰς τὸν *Ἡσύχιον*, « *Μυσιῶν* » (Ἰσ. γρ. *Μυτιῶν*), ἀναπνεῖν κ. τ. λ. » ἐπειδὴ ἀναπνεόμεν διὰ τῆς μύτης. Τὴν ἔλεγον ἀκόμη καὶ *Μούτην*, διὰ διφθόγγου (*Δουκάγγ.* σελ. 930)· ὅθεν παράγεται καὶ τὸ χυδαῖότατον *Μούτσουνον* (*mu-seau*), κατὰ τροπὴν τοῦ *υ* εἰς *ου*, καθὼς *Οὔλη* (*lie*), *Φούσκα* (*vessie*), ἀντὶ τοῦ *Υ̅λη*, *Φύσκη*, καὶ τοῦ *Ϝ* εἰς τὸ βάρβαρον *τξ̅* (καθὼς *Τξ̅ετξ̅υρίζω* καὶ *Τξ̅ίντξ̅ικος*, ἀντὶ τοῦ *Τετξ̅υρίζω* καὶ *Τέτξ̅ιξ̅*)·

καὶ αὐτὸ δὲ τῶν Γάλλων τὸ *Museau* (ζῶων τινῶν τὸ προέχον τῆς κεφαλῆς μέρος) ἄλλην παραγωγὴν πιθανὸν ὅτι δὲν ἔχει, παρὰ τὴν ἀπὸ τῆς *Μύτης*, ἐπειδὴ αὕτη εἶναι τὸ ἐπιφανέστερον καὶ πλείον ἐξέχον μέρος τοῦ προσώπου.

ΜΑΚΡΟΜΥΤΙΚΑ. Ὑποδήματα μὲ μύτας μακρὰς (*souliers pointus*), τὰ ὁποία φαίνεται ὅτι ἦσαν τότε εἰς τὴν *Κωνσταντινούπολιν* ἀναμεταξὺ τῶν πλουσίων καὶ τρυφηλῶν καινοπρεπῆς *σολισμὸς*, καθὼς ἦσαν εἰς τοὺς *Παρισίους* πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, καὶ ἀρχαιότερα κατὰ τὴν δεκάτην τρίτην καὶ δεκάτην τετάρτην ἑκατονταετηρίδα, ὅτε τὰ ὠνόμαζαν *souliers à poulaines*, ἤγουν Ὑποδήματα Πολωνικά (Ἰδε *Βαυλε*, *Dictionnaire. historiq. et critiq. tom. IX*, pag. 233 τῆς νέας ἐκδ.).

Ονόματα Βυζαντινῶν φορεμάτων

1

Χρῆ δὲ γινώσκων ὅτι οἱ τριβοῦνοι καὶ οἱ βικάριοι περιβέβληνται τὰ χρυσοσήμεντα διακοπτὰ **κοντομάνικα** βενετὰ τε καὶ λευκὰ καὶ ἐν τοῖς ποσὶ τὰ **ποδόψελλα**, βαστάζοντες ἐν ταῖς χερσὶ τὰ λεγόμενα **φεγγία**.

2

Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀπέρχεται ἐν τῷ θεοφυλάκτῳ αὐτοῦ παλατίῳ, καὶ ἐκβαλὼν τὸ τε **τζιτζάκιν** καὶ τὸ **διβητήσιον**, περιβάλλεται **σκαραμάγγιον** διάσπρον χρυσόκλαβον, καὶ εἶθ' οὕτως καθέζεται ἐπὶ τῆς τιμίας αὐτοῦ τραπέζης. Ὡσαύτως ἀπαλλάσσοσι καὶ οἱ πατρίκιοι, καὶ ἐνδυσάμενοι τὰ **σκαραμάγγια** αὐτῶν, εἰσέρχονται οἱ κληθέντες εἰς τὸ κλητώριον· ἀπὸ γὰρ τῆς Ἐκκλησίας

ἀλλάξιμα οὐκ εἰσίν, οἱ δὲ τοῦ κουβουκλείου ἅπαντες παραστάσιμον οὐ ποιοῦσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι, τῇ ἐσπέρα ἐκείνῃ, ἤγουν τῇ παραμονῇ τῶν Φώτων, τὰ ἀλλάξιμα διὰ λευκῶν **χλανιδίων** τελοῦνται, οἱ δὲ πατρίκιοι, τῇ ἐσπέρα ἐκείνῃ, οὐ φοροῦσι χλανίδια χρυσόταβλα, ἀλλὰ χλανίδια ἔχοντα ταβλία ἀπὸ ὀξέου· διὰ γὰρ τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων ὁ τε βασιλεὺς καὶ ἡ σύγκλητος λευκὰ ἀλλάσσουσιν, οἱ δὲ ὀσιάριοι φοροῦσι τὰ **παραγάβδια** αὐτῶν, βαστάζοντες καὶ τὰ βεργία αὐτῶν. Οἱ δὲ πρωτοσπαθάριοι οἱ εὐνοῦχοι φοροῦντες τὰ **διβητήσια** καὶ τὰ σπαθία, ὀψικεύουσιν ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως, ἡνίκα ἐξέρχεται ἐκ τοῦ παλατίου· ὑποστρέφοντος δὲ τοῦ βασιλέως, ἐν τῷ παλατίῳ, ἐπειδὴ ἠλλαγμένος ὑποστρέφει, καὶ αὐτοὶ ἠλλαγμένοι ὑποστρέφουσιν.

538.46 1.132 Λδ

Βιβλιογραφία

De cerimoniis aulae Byzantinae R, lib1 538

Περὶ τα Βυζαντινα Φορέματα. 165 267